

ע"פ 17006/05/14 - ענאן ח'רטביל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' השופטים: י' נועם, כ' מוסק ו-מ' בר-עם

ע"פ 17006-05-14 ענאן ח'רטביל נ' מדינת ישראל

ענאן ח'רטביל

המערער

על-ידי ב"כ עו"ד מ' נעאמנה

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק-דין

השופט י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ), בת"פ 13118-05-10, מיום 7.4.14, לפיו נידון המערער לעשרה חודשי מאסר בפועל, בצד מאסרים על-תנאי. גזר-הדין האמור הוטל על המערער בעקבות הרשעתו מיום 23.3.14, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קבלת רכב גנוב - לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; נהיגה ללא ביטוח - לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970; ונהיגה אגב אי-החזקת תעודות - לפי סעיף 9 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961.

הערעור הוגש במקור הן נגד הכרעת-הדין המרשיעה והן על גזר-הדין; ואולם במהלך השמעת הטיעונים בערעור, חזר בו ב"כ המערער, בעקבות הערותינו, מהערעור על ההרשעה, ומיקד את טיעוניו בעניין חומרת העונש.

2. על-פי ממצאי הכרעת-הדין, ביום 16.5.09 קיבל המערער בחברון רכב מסוג שברולט, שאותו רכש מסוחר מכוניות. בעת שנהג במכונית מחברון לישראל, נעצר המערער במחסום הסמוך לכביש המנהרות בירושלים, ואז נתחוו כי מדובר במכונית שנגנבה בישראל כחצי שנה לפני כן. לנוכח התשתית הראייתית, לא חלק המערער בערכאה הדיונית כי אכן קיבל לידיו רכב גנוב; והמחלוקת שנתגלעה בין הצדדים התמקדה בשאלה, האם הלה ידע שמדובר ברכב גנוב, או שמא הוטעה על-ידי סוחר המכוניות בעניין זה. לאחר בחינת גרסתו של המערער, קבע בית-משפט קמא, שהמערער "ידע כי מדובר ברכב גנוב, או לכל הפחות עצם עיניו ביחס לכך ונמנע מלברר העניין", זאת לנוכח התבטאות של

המערער בעת מעצרו, לפיה "הייתה לו הרגשה שמהו לא בסדר" בעת רכישת הרכב במחיר נמוך במידה ניכרת משוויו במחירו. מכאן הסיק בית-משפט קמא, כי "הנאשם עצם עיניו ביחס לאפשרות כי המכונית גנובה ולא עשה דבר להסיר החשד, ועל-כן מוחזק כמי שידע שמדובר ברכב גנוב". מסקנה זו התחזקה בשל נסיבות נוספות שמנה בית-המשפט בהכרעת-הדין, ובין-השאר - עובדת רכישת הרכב ללא תיעוד.

3. בהתייחסו בגזר-הדין למתחם העונש ההולם, ציין בית-משפט קמא: "לנוכח העובדה שגנב הרכב ומקבל הרכב הגנוב פוגעים בדיוק באותם ערכים מוגנים, מן הדין להשוות בין עונשיהם. מתחם העונש ההולם את עבירת קבלת רכב גנוב בנסיבותיו של תיק זה, דומה למתחם העונש ההולם בתיקי גניבת רכב "רגילים", קרי בין שמונה חודשי מאסר לשלוש שנות מאסר". באשר לעונש המתאים, בתוך מתחם העונש ההולם, התייחס בית-משפט קמא לנסיבותיו האישיות של המערער, היעדר הרשעות קודמות וחלוף הזמן מעת האירועים. לאחר שקילת מכלול הנסיבות וטיעוני הצדדים, החליט בית-משפט קמא להשית על המערער מאסר "בצדו הנמוך של מתחם העונש ההולם, גם אם לא בתחתיתו"; ומשכך, הטיל עליו עשרה חודשי מאסר בפועל, בצד מאסרים על-תנאי, כאמור.

4. המערער הוא בן 38, תושב נצרת, אב לשלושה ילדים. הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, מתפרנס מעסקים שונים, וכאמור אין לחובתו הרשעות קודמות. בערעורו על גזר-הדין, טען ב"כ המערער, כי טעה בית-משפט קמא בקביעת מתחם העונש ההולם, בפרט כשמדובר בעבירה של קבלת רכב גנוב, אשר על-פי קביעותיו של בית-משפט קמא, נעברה בנסיבות שבהן היסוד הנפשי נקבע מכוח כלל "עצימת העיניים". עוד טען ב"כ המערער, כי המתחם שנקבע אינו הולם את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים של הרשעה בעבירת קבלת רכב גנוב; ובהקשר זה הפנה לעשרה פסקי-דין שבהם הוטלו בנסיבות דומות עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

5. באת-כוח המשיבה טענה, כי אין להתערב בגזר-הדין - לא במתחם הענישה שנקבע, ולא בעונש שהוטל על הנאשם בתוך המתחם. באשר למתחם הענישה הפנתה ב"כ המאשימה לשני פסקי-דין, שבהם נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין שמונה-עשר חודשי מאסר. ואולם, עיון בפסקי-הדין הללו מלמד כי נסיבות ביצוע העבירות באותם מקרים, אשר מהוות שיקול רלבנטי לקביעת מתחם הענישה, היו חמורות מאלו שבענייננו. הנאשם בפסקי-הדין הראשון קיבל ביוזעין רכב גנוב לצורך העברתו מישראל לתחומי הרשות הפלסטינית ונתפס במהלך מרדף משטרתי לאחר שהתהפך עם הרכב. הנאשם בפסקי-הדין השני נכנס לישראל שלא כדין לצורך קבלת רכב גנוב, קיבל את הרכב בתכופ לגניבתו בידעו כי מדובר ברכב גנוב, פרץ מחסום משטרתי אגב פציעתו של שוטר, נמלט מהמחסום בנהיגה מהירה ומסוכנת ונעצר בעקבות מרדף משטרתי לאחר שהתנגש במונית.

6. לאחר בחינת טיעוני הצדדים בערעור, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור על גזר-הדין להתקבל. בקביעת מתחם הענישה ההולם, על בית-המשפט להתחשב - בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה. סבורים אנו, כי היה מקום לקבוע רף תחתון שונה במתחם הענישה, מזה שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית. ראשית, איננו מסכימים עם קביעתו של בית-משפט קמא, לפיה מתחם הענישה ההולם בגין עבירה של קבלת רכב גנוב, דומה למתחם הענישה ההולם בגין עבירת גניבת רכב; זאת ולו מן הטעם שהעבירה האחרונה חמורה יותר מהראשונה, בכל הנוגע לנסיבות ביצועה והתעוזה העבריינית הנלווית לה. שנית, בקביעת המתחם לא ניתן ביטוי הולם לנסיבות הקונקרטיות בענייננו; ובין-השאר - רכישת הרכב מסוחר מכוניות כחצי שנה לאחר הגניבה, הרשעת המערער בעבירה של קבלת רכב גנוב מכוח כלל "עצימת העיניים", והעובדה שהמערער הספיק לנסוע ברכב מרחק קצר יחסית עד לעצירתו במחסום. שלישית, קביעת המתחם לא הלמה את מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות לענייננו, קרי - הטלת מאסרים לתקופות קצרות, לריצוי בעבודות שירות. על כן, היה מקום לקבוע מתחם ענישה, בנסיבות הקונקרטיות שלפנינו, הנע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין שמונה-עשר חודשי מאסר. לנוכח התערבותנו במתחם הענישה שנקבע על-ידי בית משפט קמא, נדרשת אף התערבותנו בקביעת העונש הספציפי; שכן אין חולק, כי העונש הראוי אמור להיות ברף הנמוך של המתחם, קרי - הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות, זאת לנוכח העובדה שמדובר במעידה פלילית ראשונה ויחידה של מי שניהל אורח חיים נורמטיבי.

7. על יסוד האמור לעיל, הערעור על הכרעת-הדין נדחה, משחזר בו המערער מערעורו על ההרשעה; והערעור על גזר-הדין מתקבל באופן חלקי, כך שחלף המאסר בפועל של עשרה חודשים, ירצה המערער מאסר בעבודות שירות לתקופה של שישה חודשים. המאסרים על תנאי יוותרו על כנם.

המערער יבצע את עבודות השירות במרכז יום לקשיש בנצרת, כמפורט בחוות הדעת מיום 15.1.15 של הממונה על עבודות השירות. הוא יחל בביצוע עבודות השירות ביום 24.3.15, ובמועד זה יתייצב בשעה 08:00 במשרדי יחידת עבודות השירות בטבריה, לצורך קליטה והצבה.

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לממונה על עבודות השירות ולבאי-כוח הצדדים.

ניתן היום, כ"ז שבט התשע"ה, 16 בפברואר 2015, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

כרמי מוסק, שופט

יורם נועם, שופט